

EBN Jaarverslag 2023

Samenvatting

In 2023 bestond EBN 50 jaar. Wij vierden dat we al 50 jaar een centrale rol vervullen in de energievoorziening van Nederland. De komende jaren zullen we in beweging moeten blijven om deze rol te blijven vervullen in een veranderend energiesysteem. Onze inspanningen en resultaten leest u in ons jaarverslag met het thema: **Energie in beweging.**

ebn

Energising the transition

1 Voorwoord

2023 was wederom een veelbewogen jaar. Spanningen in het buitenland en in het binnenland waren goed zichtbaar en voelbaar. Ook binnen de energietransitie kwamen botsende belangen steeds meer bloot te liggen, of het nu gaat om botsende belangen tussen regio's, generaties of mens en natuur.

De energietransitie gaat over de vraag welke belangen wij voorop stellen. Over de vraag in wat voor soort land we willen leven. Steeds meer mensen doen mee in deze dialoog en zijn zich bewust van hun belang in de transitie. Overal in Nederland gaan mensen zelf aan de slag, zij aan zij met bedrijven en overheden.

Als publiek energiebedrijf zien wij het als onze opdracht om publieke belangen te borgen in het huidige en toekomstige energiesysteem. Enerzijds werken we aan het duurzame energiesysteem van morgen, anderzijds zorgen we voor de betaalbare en betrouwbare energie van vandaag.

Waar belangen botsen, is het zaak om transparant en op basis van de feiten en cijfers het gesprek aan te gaan met alle belanghebbenden. Hoe we de dingen doen, is minstens zo belangrijk als wat we doen. Een belangrijke les uit de parlementaire enquête Groningen, waar wij in 2023 mee aan de slag zijn gegaan.

In de realisatie van de energietransitie merken we hoe belangrijk het behouden en versterken van het maatschappelijk draagvlak is. Versnellen in de uitvoering kan alleen als we erin slagen alle belangen in voldoende mate te dienen, die van de markt, van de overheid en van omwonenden.

Waar belangen botsen, is het ook noodzakelijk om soms geduld te hebben. Dit jaar kwam de Raad van State met een belangrijke uitspraak: het Porthos-project voor CO₂-opslag mag doorgaan. In het najaar werd (samen met Havenbedrijf Rotterdam en Gasunie) het investeringsbesluit genomen, zodat het project ook echt werkelijkheid wordt en een bijdrage kan leveren aan de klimaatdoelstellingen. Daarnaast bereidden we Aramis voor, een ander CO₂-opslagproject. Samen vormen ze geen definitieve oplossing. Maar zolang de vraag naar fossiele brandstoffen hoog blijft, zijn ze hard nodig om de Nederlandse klimaatdoelen te behalen.

En we zetten ons in 2023 onverminderd in voor de warmtetransitie. Maar liefst 44% van de Nederlandse energievraag gaat over warmte. Verduurzaming daarvan is dus cruciaal. Toch komt de ontwikkeling van aardwarmte en warmtenetten nog langzaam op gang. Reden voor de overheid om de regie te pakken. In 2023 gingen we door met onderzoek naar gebieden die geschikt zijn voor de winning van aardwarmte.

Daarnaast speelden we een onverminderd belangrijke rol in een verantwoorde winning van Nederlands gas, waarbij het uitgangspunt is dat Nederlands gas een kleinere CO₂-voetprint heeft dan geïmporteerd gas. Nu het Groninger gasveld in 2024 definitief sluit en dit echt gezien kan worden als het einde van een tijdperk van 60 jaar, zal

het aandeel energie dat we in Nederland produceren (op dit moment circa 30% van ons verbruik) verder afnemen. Daarmee neemt het belang van gasopslagen op korte termijn toe. We hopen dat een nieuw kabinet in 2024 blijft investeren in voldoende duurzame energie van eigen bodem.

Waar belangen botsen, wil EBN verbinden. Daarom stimuleerde EBN de geïnformeerde dialoog over energie ook in 2023. Met bijvoorbeeld duidelijke infographics (dit jaar ook speciaal gericht op jongeren), masterclasses op middelbare scholen (waaraan al ruim 10.000 scholieren meededen) en in 2023 een verkiezingsdebat, samen met BNR Nieuwsradio. Het motto: respect voor elkaar én voor de feiten.

Ik sluit af met twee cijfers. Het eerste is de winst van EUR 246 miljoen die we vorig jaar boekten. Een kleinere plus dan in het jaar ervoor, toen de gasprijzen extreem hoog waren. Het tweede cijfer gaat over ons jubileum. In 2023 bestond EBN vijftig jaar. Al die tijd spelen we een centrale rol in het Nederlandse energiesysteem.

Jan Willem van Hoogstraten

CEO EBN

Highlights 2023 - Energie in beweging

Energietransitie

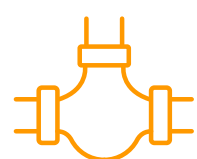
Aantal deelnames in aardwarmteprojecten

Aantal deelnames in CTOS projecten

Aantal joint ontmantelingscampagnes

'We streven naar een toekomstbestendig energiesysteem waarbij de transitie zo duurzaam mogelijk plaatsvindt en we broeikasgasemissies in de gehele waardeketen actief terugdringen.'

Voorzieningszekerheid

Voldoen aan de vulbehoefte van gas

Kleine Velden productie miljard m3

Unit OPEX in EUR ct/m3 GE

'Wij staan voor de voorzieningszekerheid van het gassysteem in Nederland, waarbij het uitgangspunt is dat alle Nederlanders altijd (ook in koude winters) over energie kunnen beschikken.'

Omzet (€ MLN)

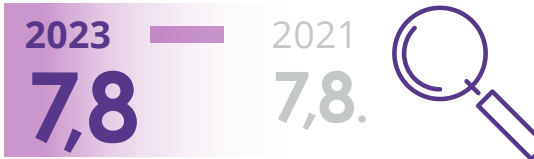

Nettoresultaat (€ MLN)

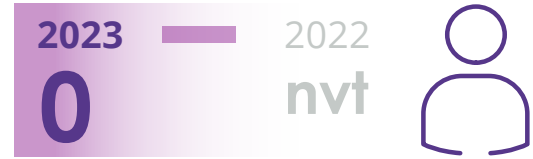
Publieke belangen

Stakeholderonderzoek Reputatiescore *

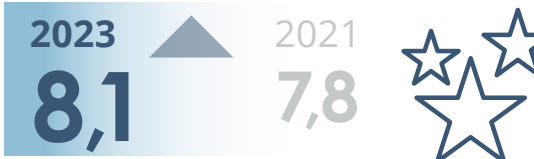
Veiligheid en milieu

Aantal arbeidsongevallen met verzuim

Goed werkgeverschap

Great Place to Work *

Good governance

Plaats in de sector van de Transparantie-benchmark *

Indicatoren gemarkeerd met het symbool vallen binnen de scope van het assurancerapport met beperkte mate van zekerheid van de onafhankelijke accountant. In hoofdstuk 9 'Verklaringen van de onafhankelijke accountant' vindt u de details ten aanzien van de scope van de controle en de uitkomsten.

* Deze indicatoren worden één keer in de twee jaar getoetst.

2 Onze organisatie

Van olie en gas naar duurzame energie – dat is de stap die we samen met Nederland zetten. Namens de Staat werken we aan de betaalbare en betrouwbare energievoorziening van vandaag en het duurzame energiesysteem van de toekomst. Onze focus? De transitie van warmte en gas, en de opslag en het transport van CO₂.

EBN geeft energie aan de transitie

Energie Beheer Nederland speelt al vijftig jaar een centrale rol in de Nederlandse energievoorziening. Daarnaast adviseren we de overheid over delen van het energie- en klimaatbeleid. EBN is 100% eigendom van de Nederlandse Staat.

Oorspronkelijk richtten we ons vooral op de opsporing en winning van olie en gas. In 2016 verlegden we de focus naar versnelling van de energietransitie, oftewel de overgang naar een energiesysteem met

duurzame bronnen. De klimaatcrisis, geopolitieke ontwikkelingen en schommelingen op de energiemarkt vragen om extra snelheid, waarmee onze rol belangrijker wordt.

Om de klimaatdoelen te halen, verandert het energiesysteem flink. Bestaande energieketens worden duurzamer, nieuwe ketens ontstaan en de samenhang tussen alle ketens wordt complexer. Wij geloven in een rechtvaardige energietransitie, waarin duurzame energie voor iedereen in Nederland beschikbaar en betaalbaar is, en waarin we de lasten en lusten eerlijk verdelen.

Daarbij is het belangrijk dat we de potentie van land, zee en ondergrond voor onze energievoorziening als één samenhangend geheel zien. Dit vraagt om regie vanuit het publieke belang, en goede samenwerking tussen overheid, bedrijven en maatschappelijke organisaties.

Onze missie

Samen, sneller naar een duurzaam energiesysteem

Duurzame energie moet voor iedereen in Nederland beschikbaar en betaalbaar zijn. Dit vraagt om een fundamentele verandering van ons energiesysteem. We moeten bestaande ketens verduurzamen, nieuwe ketens ontwikkelen en zorgen voor samenhang om te komen tot een optimaal functionerend, geïntegreerd systeem. Het is daarbij belangrijk dat we de potentie van land, zee en ondergrond voor onze energievoorziening als één geheel beschouwen en inzetten. Het komt dus aan op hechte samenwerking tussen vele partners en regie vanuit het publieke belang.

Vanuit onze publieke taak zetten we kennis en verbindende kracht in om de uitvoering van het Nederlandse energie- en klimaatbeleid te versnellen, met als doel: een duurzaam, betrouwbaar en CO₂-neutraal energiesysteem in 2050 tegen zo laag mogelijke maatschappelijke kosten.

Onze kernbelofte

Bij EBN werken professionals met kennis van de Nederlandse ondergrond en medewerkers die kennis hebben van het energiesysteem en ervaring met het werken in publiek-private samenwerkingsverbanden. Zij hebben aandacht voor zowel de maatschappelijke als de technische en financiële kant van de energietransitie. En zetten zich in voor de energietransitie, een gedrevenheid die doorklinkt in onze kernbelofte:

EBN – Energising the Transition

Onze kernwaarden

We staan voor de publieke zaak

- We nemen verantwoordelijkheid voor de maatschappij
- We hebben oog voor de menselijke maat

We creëren verbinding

- We faciliteren van kennisdeling
- We luisteren goed om verder te komen
- We kweken intern en extern vertrouwen

We voegen waarde toe

- We creëren welvaart, welzijn, kennis
- We helpen de energietransitie te versnellen
- We verhogen de efficiency door kennis te delen

We durven voorop te lopen

- We tonen lef en durf, en zoeken grenzen op
- We geven proactief sturing en richting
- We beseffen dat fouten maken menselijk is

Onze strategie

Basis voor onze strategie zijn drie drijfveren die ons richting geven: we werken toe naar een duurzaam energiesysteem, zetten ons in voor de voorzieningszekerheid van energie en willen waarde creëren voor de maatschappij. De strategie zelf bestaat uit vier pijlers. Drie gaan er over de domeinen waarin we actief zijn en waarin de transitie zich afspeelt: gas, warmte en CO₂. De vierde pijler gaat over onze bijdrage aan een duurzaam, toegankelijk en geïntegreerd energiesysteem voor iedereen. Op de volgende pagina lichten we onze drijfveren en strategie toe.

Maatschappelijke drijfveren

Naar een duurzaam energiesysteem

Toewerken naar een CO₂-neutraal en geïntegreerd systeem

Voorzieningszekerheid van energie

Binnen het transitieproces borgen dat het systeem opgewassen is tegen onzekerheden die zich in de transitie voordoen

Maatschappelijke waardecreatie

In verbinding met en voor de maatschappij als geheel bijdragen aan een rechtvaardige transitie

Missie

Samen, sneller naar een duurzaam energiesysteem

Energie Beheer Nederland (EBN) zet - vanuit haar publieke taak - kennis en verbindende kracht in om de uitvoering van het Nederlandse energie- en klimaatbeleid te versnellen met als doel een duurzaam, betrouwbaar en CO₂-neutraal energiesysteem in 2050 tegen zo laag mogelijke maatschappelijke kosten.

Strategische pijlers

Een duurzaam gassysteem

De transitie van het aardgassysteem naar een duurzaam gassysteem

- Benutting Aardgas voorraden
- Opslag gas en waterstof
- Zorgvuldige ontmanteling en hergebruik

Systeemontwikkeling vanuit publiek belang

Bijdrage aan de realisatie van een geïntegreerd energiesysteem met aandacht voor brede maatschappelijke waardecreatie

- Visie Noordzee en ondergrond
- Samenwerking relevante publieke partijen
- Visie voorzieningszekerheid
- EBN naar CO₂ neutraal in 2040, scope I, II en III

Een duurzame warmtetransitie

De realisatie van collectieve duurzame warmtesystemen

- Geothermie
- Warmteketen
- SCAN
- Warmte opslag

Een verantwoorde CO₂-opslag

De realisatie van een CO₂-opslagsysteem waarmee de resterende CO₂-emissies zo snel mogelijk naar nul kunnen worden teruggebracht

- Porthos en Aramis
- Werken aan tijdige beschikbaarheid van voldoende opslagcapaciteit.

Trends en ontwikkelingen

In overleg met het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat (EZK) gaven we in 2023 verder invulling aan de in 2022 ontwikkelde Fit for 60-strategie. Hierbij stonden deze trends en ontwikkelingen centraal:

De urgentie van klimaatactie neemt toe

De EU en de Nederlandse overheid stellen hoge klimaatdoelen. Dat is nodig, want de IPCC-rapporten van het klimaatpanel van de VN schetsen een alarmerend beeld. Van bedrijven wordt nadrukkelijker gevraagd om bij te dragen aan het behalen van de klimaatdoelen.

De aandacht voor leveringszekerheid is toegenomen

De oorlog in Oekraïne toonde ook in 2023 aan dat het Nederlandse energiesysteem gevoelig is voor geopolitieke ontwikkelingen. Om de leveringszekerheid van gas te garanderen, vulden we gasbergingen en breidden we de aanvoer van vloeibaar aardgas (LNG) uit.

De uitvoering van de energie- en klimaatplannen ging onverminderd door

Na de val van Rutte IV werden de energie- en klimaatplannen van dat kabinet niet controversieel verklaard. Hierdoor liep de uitvoering ervan geen vertraging op.

Onze rol bij de borging van publieke belangen krijgt meer nadruk

De afronding van de parlementaire enquête aardgaswinning Groningen was belangrijk voor inwoners van de provincie. Maatregelen die eruit voortkwamen, hebben ook effect op EBN. Zo gaan we publieke belangen voortaan explicieter meewegen in onze besluitvorming.

Het Groningenveld werd afgesloten

Na zestig jaar gaswinning is het Groningenveld op 1 oktober 2023 gesloten. Al kan er in noodsituaties nog een beetje gas worden gewonnen, bijvoorbeeld als het heel koud is én er een gasopslag uitvalt. Uiterlijk 1 oktober 2024 gaat het veld definitief dicht.

De Raad van State gaf groen licht voor Porthos

Het Porthos-project, voor grootschalige opslag van CO₂ in lege gasvelden, mag doorgaan. Die uitspraak deed de Raad van State in augustus. In oktober namen de aandeelhouders van Porthos de definitieve investeringsbeslissing.

Er is behoefte aan regie vanuit de overheid

Om het huidige energiesysteem om te bouwen tot een toekomstbestendige duurzame variant, is nauwe samenwerking nodig tussen alle betrokken partijen. Dit vraagt om regie vanuit de overheid en om verkenning en coördinatie door publieke organisaties.

We bereiden ons voor op een nieuwe rapportagerichtlijn

De Corporate Sustainability Reporting Directive is een richtlijn die bedrijven verplicht om helder te rapporteren over duurzaamheid. Vanaf 2025 moeten ook wij deze richtlijn volgen. Om ons voor te bereiden, bepaalden we onder andere zes materiële thema's.

Nota beschrijft de rol van staatsdeelnemingen

In 2022 verscheen de Nota Deelnemingenbeleid van het Ministerie van Financiën. Hierin staat onder andere dat deelnemingen een rol moeten spelen in de energietransitie. In 2023 gaven we onderdelen van de nota een plek in ons materiële thema Publieke belangen.

Goed omgevingsmanagement en consequente voorlichting zijn cruciaal

Het brede publiek begrijpt de noodzaak van de energietransitie, maar er is weerstand tegen de kosten en de effecten op de leefomgeving. Maatschappelijke groeperingen en bewegingen laten in toenemende mate hun stem horen. Omgevings- en stakeholdermanagement zijn dus van belang. Ook moet de overheid erop blijven wijzen dat maatregelen onontkoombaar zijn.

Ons waardecreatiemodel

In het waardecreatiemodel op de volgende pagina laten we zien hoe we verschillende vormen van kapitaal inzetten om onze strategische doelen te halen. Ook brengen we in beeld hoe we met onze kernactiviteiten waarde toevoegen aan mens, milieu en maatschappij.

Onze materiële thema's: wat wij én onze stakeholders belangrijk vinden

Materiële thema's zijn thema's die wij én onze stakeholders belangrijk vinden. Ze bepalen hoe we onze organisatie besturen en verslag doen van onze activiteiten en resultaten. In 2023 stelden we deze thema's voor het eerst vast volgens de Corporate Sustainability Reporting Directive en de European Sustainability Reporting Directive – twee nieuwe rapportagerichtlijnen die we vanaf 2025 moeten volgen.

De zes materiële thema's die we kozen, staan hieronder op een rij. We verdeelden ze in drie categorieën: **strategische thema's** (die belangrijk zijn voor de uitvoering van onze strategie en waarmee we veel impact kunnen maken), **license-to-operate-thema's** (waarmee we het draagvlak voor ons werk vergroten) en **ondersteunende thema's** (die een voorwaarde zijn om onze ambities waar te maken).

Categorie	Materieel thema	Definitie
Strategische thema's	Energietransitie	Het bijdragen aan de totstandkoming van een duurzaam energiesysteem waarbij de transitie zo duurzaam mogelijk plaatsvindt en we broeikasgasemissies in de gehele waardeketen actief terugdringen.
	Voorzieningszekerheid	Het bijdragen aan voorzieningszekerheid van energie, nu (op basis van de huidige bronnen en toepassingen) en in de toekomst (in het toekomstig energiesysteem).
License-to-operate thema's	Publieke belangen	Het borgen van publieke belangen in ons huidige en toekomstige energiesysteem door in onze besluitvorming publieke belangen voorop te stellen en maatschappelijk verantwoord te ondernemen met oog voor de belangen van onze stakeholders.
	Veiligheid en milieu	Het actief terugdringen van veiligheids- en milieu incidenten en milieuschade in en door de operatie.
Ondersteunende thema's	Goed werkgeverschap	Het creëren van een werkomgeving waarin iedereen kan bijdragen aan de doelen, met aandacht voor training en ontwikkeling, diversiteit en inclusiviteit, passende arbeidsomstandigheden en het vermogen om de juiste mensen aan te trekken, te binden en te boeien.
	Good Governance	Het uitvoeren van onze taken op een eerlijke en transparante manier in lijn met wet- en regelgeving en onze Code of Conduct.

Input

Natuurlijk kapitaal

- Olie
- Gas
- Lege olie- en gasvelden

Geproduceerd kapitaal

- Olie- en gasinfrastructuur
- Gasbehandelingslocaties
- Olie- en gaswinningslocaties
- Gasopslagen
- Aardwarmtewinningslocaties
- CO2-opslaglocaties

Intellectueel kapitaal

- Kennis Nederlandse ondergrond en gaswaardeketen
- GEODE data platform
- Beschikbaarheid data

Menselijk kapitaal

- Betrokken en bevlogen medewerkers

Sociaal/relatieel kapitaal

- Groot netwerk in de energiesector
- Reputatie
- Publiek-private samenwerkingsverbanden

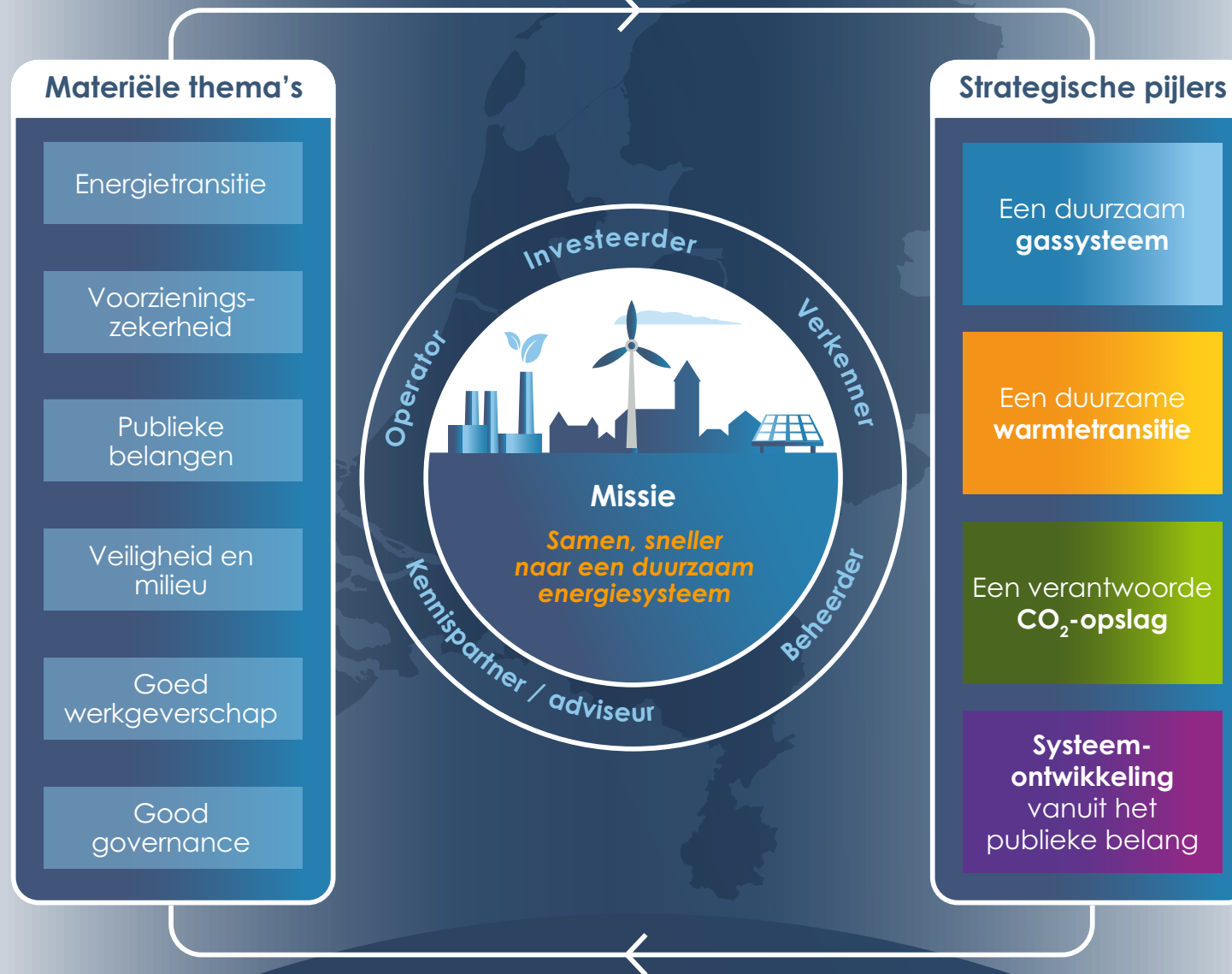

Financieel kapitaal

- Omvangrijke kasstromen en investeringen in grootschalige complexe projecten

Indicatoren gemarkeerd met het symbool vallen binnen de scope van het assurancerapport met beperkte mate van zekerheid van de onafhankelijke accountant.

Organisatiemodel

Output

Natuurlijk kapitaal

- 496 Kt CO₂-emissies uit booractiviteiten- en productie (2022)
- 1.901 kt CH₄-emissies (2022)
- 43,6 Kt CO₂-emissies reductie door aardwarmte

Geproduceerd kapitaal

- Totale KV-productie 7,3 (100%) miljard m³
- Totale PJ-productie 0,9 door aardwarmte
- 0 cumulatief hergebruikte infrastructuur

Intellectueel kapitaal

- 2 gezamenlijke ontmantelingscampagnes
- 1 SCAN-boring ten behoeve van geschiktheid winning aardwarmte

Menselijk kapitaal

- 17 LTA arbeidsongevallen die hebben geleid tot verzuim (2022)
- 8,1 Great Place to Work
- 46,2 % vrouwen in senior management posities

Sociaal/relatieel kapitaal

- 7,8 score stakeholdermonitor
- 2e plaat sector Transparantie-benchmark (2023)
- 8 deelnames in aardwarmte projecten
- 7 deelnames in CTOS projecten

Financieel kapitaal

- 32 % solvabiliteit
- 246 mln € resultaat na belasting
- 23,5 netto beheerskosten

Outcome

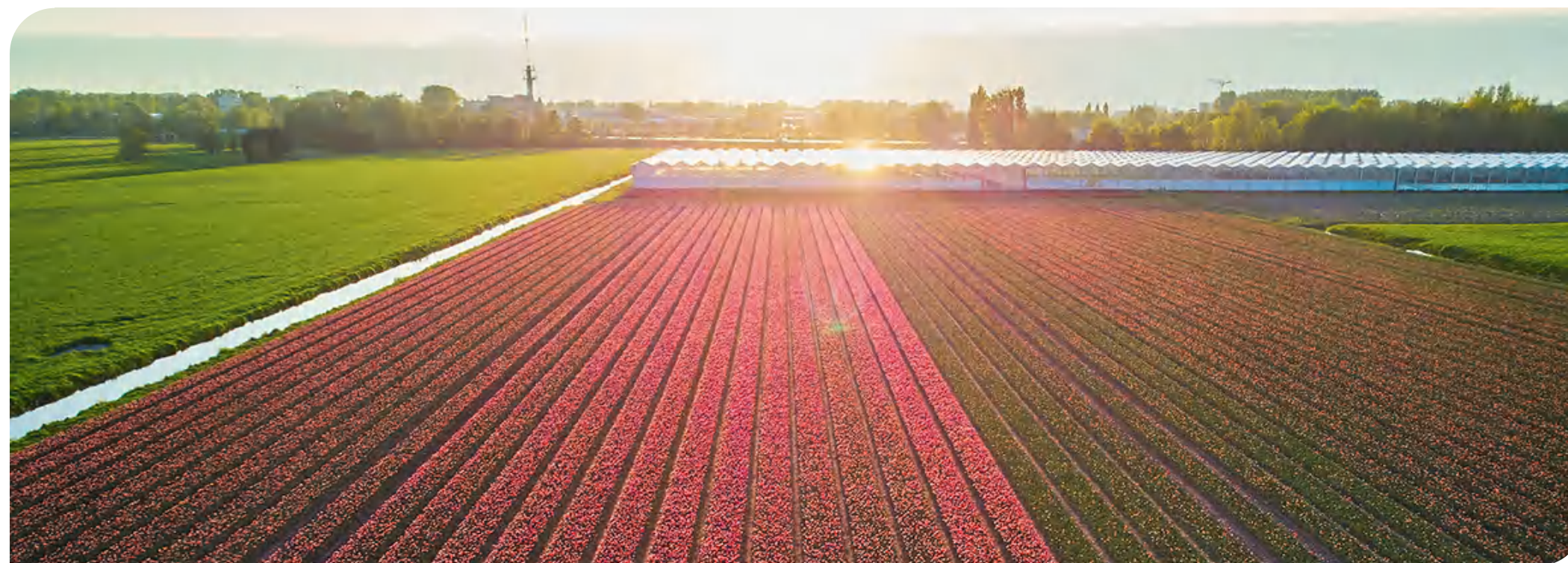
- + **Klimaat- en energietransitie**
we geven verbindende kracht aan de energietransitie en helpen deze te versnellen.
- + **Voorzieningszekerheid**
we dragen bij aan een veilig, betrouwbaar, duurzaam en betaalbaar energiesysteem in Nederland.
- + **Economische waardecreatie**
we realiseren inkomsten voor de Nederlandse Staat en werkgelegenheid in de sector.
- + **Goed werkgeverschap**
We dragen bij aan het welzijn van onze medewerkers door een inclusieve organisatie te zijn met voldoende ontwikkelmogelijkheden en aandacht voor training en ontwikkeling.
- **Lokale gemeenschap**
Energiewinning heeft invloed op de lokale omgeving.
- **Veiligheid en milieu**
Energiewinning brengt veiligheids- en milieuri-sico's met zich mee.
- **Klimaat**
Uitstoot broeikasgassen in de keten.

Stakeholdersdialog / -monitor /

Onze rol in de energiewaardeketen

Van oorsprong zijn we betrokken bij de opsporing en winning van olie en gas. De laatste jaren spelen we ook een steeds grotere rol in verduurzaming van het Nederlandse energiesysteem. We investeren bijvoorbeeld in projecten voor de ontwikkeling van aardwarmte en werken mee aan de opslag van CO₂. Door de gasvoorraad op peil te houden, zorgen we bovendien voor warmte op koude dagen.

Wij zijn actief in:

De ontwikkeling van gas en olie

Om te beginnen investeren we mee in de opsporing, winning en opslag van Nederlands aardgas. Gas wordt door gasbedrijven verkocht aan groothandelsbedrijven. Een van die bedrijven is GasTerra, dat gas verkoopt aan tussenhandelaren en eindgebruikers. Als medeaandeelhouder zijn we betrokken bij het beleid van dit bedrijf. Omdat de gaswinning in Groningen stopt, wordt ook GasTerra opgeheven. Dit gebeurt eind 2026.

Verder helpen we operators om gasvelden zo goed, duurzaam en veilig mogelijk te benutten.

De opslag van gas

We zijn mede-eigenaar van vier ondergrondse faciliteiten voor de opslag van gas.

Onderzoek naar faciliteiten voor energieopslag en groen gas

Voor de stabiliteit van het duurzame energiesysteem wordt energieopslag steeds belangrijker. We verkennen de mogelijkheden voor ondergrondse opslag van waterstof

en warmte. Ook onderzoeken we hoe voormalige mijnbouwlocaties kunnen worden ingezet voor de productie van groen gas.

Hergebruik en ontmanteling van gebruikte infrastructuur

Het hergebruik en de duurzame ontmanteling van infrastructuur worden gecoördineerd door Nexstep. Hierin werken we samen met olie- en gasbedrijven en Element NL, de belangenvereniging van de sector. Pijpleidingen, putten en andere objecten die in onbruik raken, kunnen worden benut voor waterstof- en CO₂-opslag.

Investerings in aardwarmte

Sinds juli 2023 hebben we de wettelijke taak om risicodragend deel te nemen in de opsporing en winning van aardwarmte. Met de kennis die we zo opbouwen, dragen we bij aan bijvoorbeeld kostenreductie, innovatie en beleidsontwikkeling. Samen met TNO onderzoeken we daarnaast met het SCAN programma het potentieel van aardwarmte in de Nederlandse ondergrond.

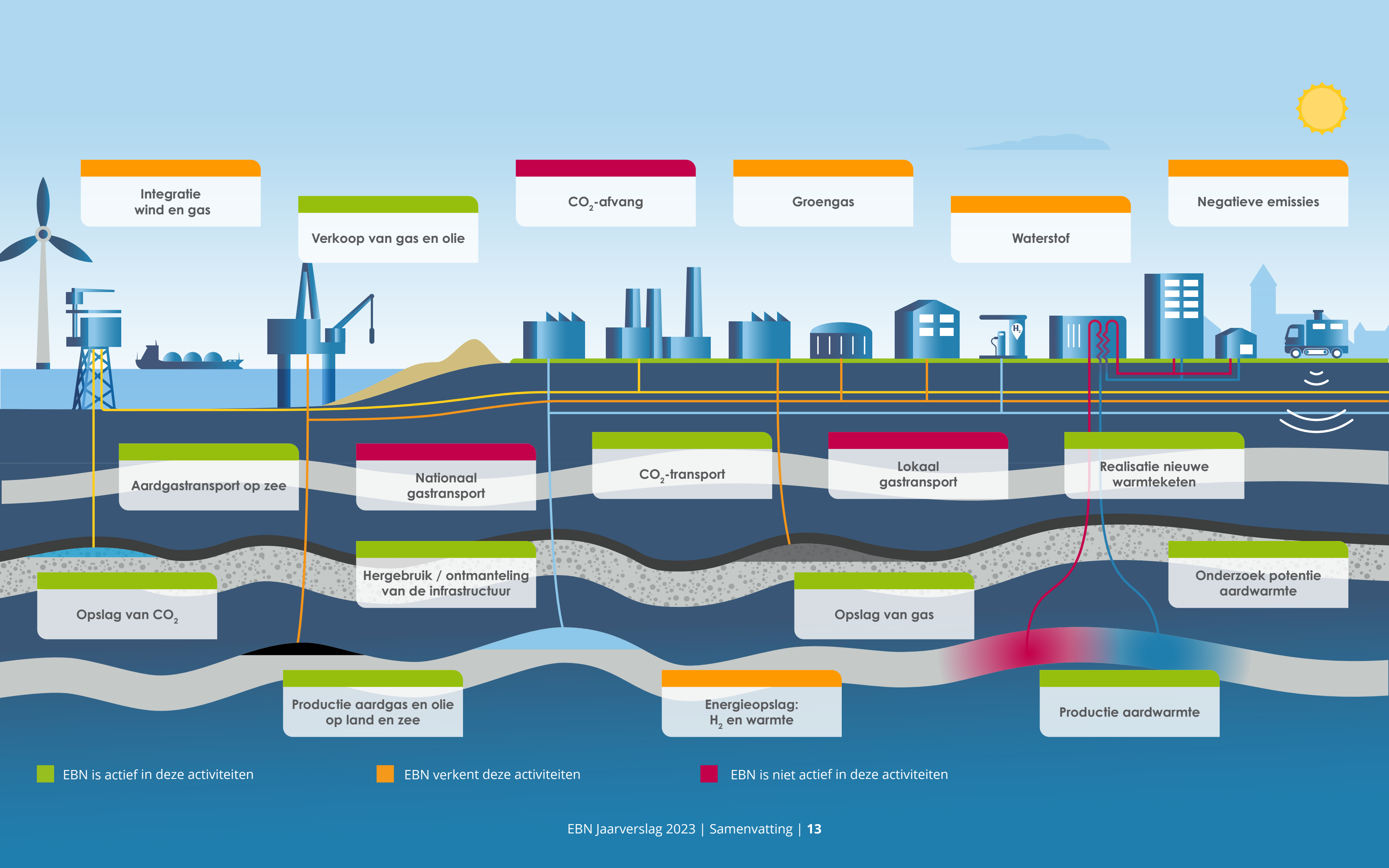
De opslag van CO₂

Met publieke en private partijen werken we samen aan projecten voor de opslag van CO₂ in lege gasvelden onder de Noordzee.

De integratie van wind en gas

We kijken hoe we de gasinfrastructuur kunnen koppelen aan wind op zee. Die koppeling kan bijdragen aan elektrificatie en de productie van waterstof.

■ EBN is actief in deze activiteiten

■ EBN verkent deze activiteiten

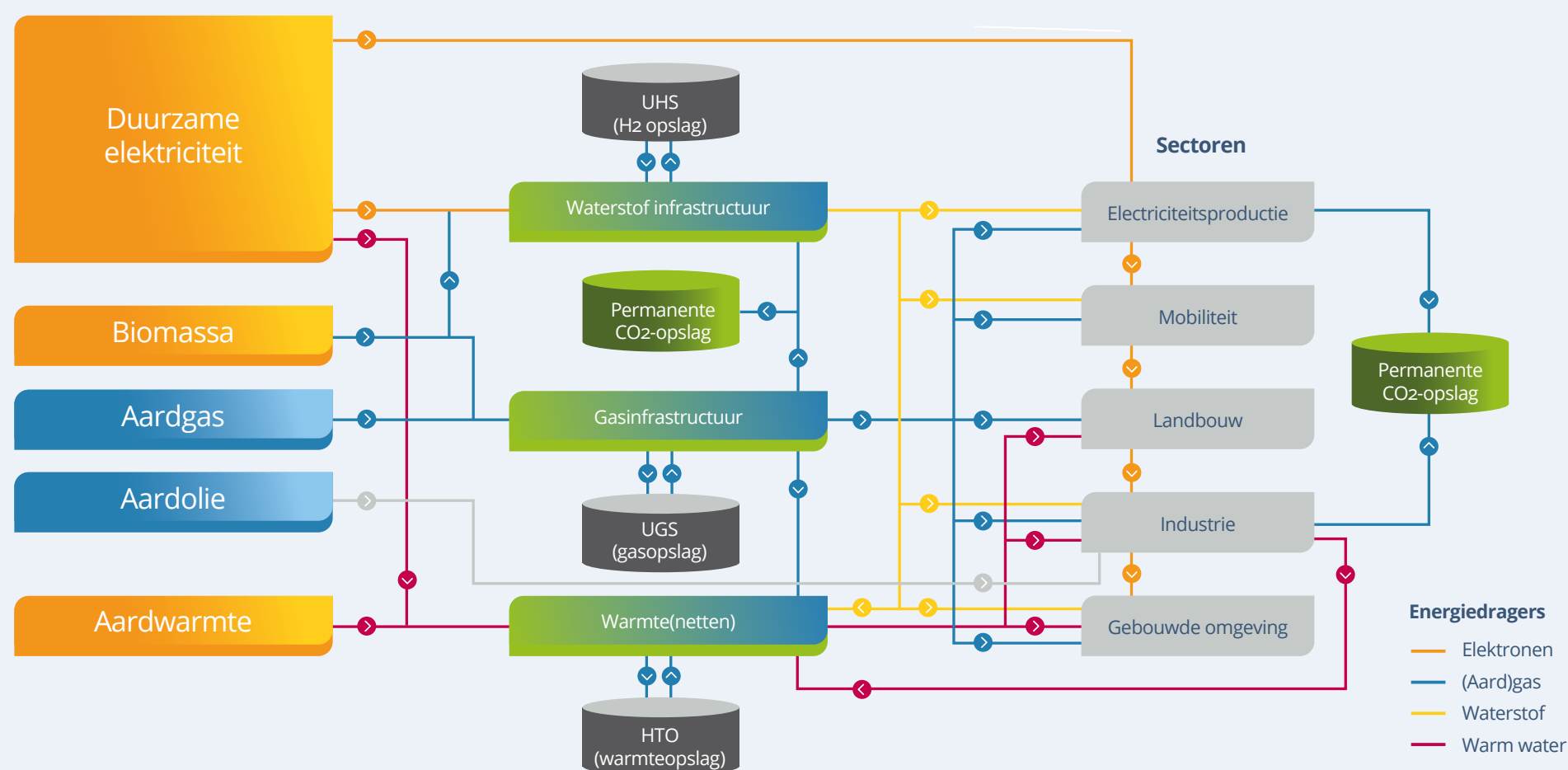
■ EBN is niet actief in deze activiteiten

Naar een toekomstbestendige energiewaardeketen

In het energiesysteem van de toekomst speelt elektriciteit een belangrijke rol. Daarnaast krijgen CO₂-vrije energiedragers als groen gas en waterstof een plek – net als aardwarmte en CO₂-opslag. Met onze kennis van de ondergrond en vanuit onze

centrale positie in de energiesector brengen we publieke en private partijen samen. Zo versnellen we de ontwikkeling van duurzame opties, en geven we stuwkracht aan de transitie naar een CO₂-neutraal energiesysteem. Te zien is hoe de energiewaardeketen zich ontwikkelt en hoe de complexiteit van een geïntegreerd energiesysteem toeneemt. Links staan de belangrijkste energiebronnen.

Dat waren vooral aardgas en aardolie (blauw). Duurzame elektriciteit uit zon en wind is in opkomst. Daarnaast komt er in toenemende mate energie uit biomassa en van duurzame warmte, zoals aardwarmte (ook wel bekend als geothermie). Om alle energie op een betrouwbare manier en in een bruikbare vorm bij de eindgebruiker te krijgen, is een complex systeem bestaande uit conversies, transport en opslag aan het ontstaan.

3 Resultaten

2023 was qua resultaat het jaar van 'back to normal'. Afgezet tegen het buitengewone jaar 2022, met extreme gasprijzen als gevolg van de oorlog in Oekraïne, waren onze omzet en winst beduidend lager in 2023.

Qua ontwikkeling in de grote projecten en activiteiten gericht op de verduurzaming van het energiesysteem, garanderen van voorzieningszekerheid van energie en realisatie van klimaatdoelstellingen rapporteerden we een aantal belangrijke mijlpalen.

Financiële resultaten

Onze omzet ging van EUR 12 miljard eind 2022 naar EUR 3 miljard in 2023. Deze daling kwam vooral door stabilisering van de gasprijs, na het historisch hoge prijsniveau van 2022. Daarnaast pakten de gasvolumes lager uit door de sluiting van het Groningenveld. Het nettoresultaat bedroeg EUR 246 miljoen (2022: EUR 4,3 miljard).

Onze liquiditeitspositie is uitstekend (EUR 5,3 miljard), zoals ook blijkt uit de kortetermijn-kredietbeoordeling van Moody's. Verder verwachten we voor 2024 opnieuw een aanzienlijke vrije kasstroom. Dankzij deze combinatie is EBN uitstekend in staat om aan de uitstaande kortlopende financiële verplichtingen te voldoen.

Investeringen

De investeringen in de winnings- en opslagvergunningen daalden van EUR 165 miljoen in 2022 naar EUR 152 miljoen in 2023. In 2024 verwachten we EUR 365 miljoen te investeren in exploratie- en productieactiviteiten, CO₂-opslag en aardwarmte.

Resultaten per materieel thema

Thema 1 - Energietransitie: onderzoeksboring voor aardwarmte, groen licht voor Porthos

We werken aan een toekomstbestendig energiesysteem, waarbij de transitie zo duurzaam mogelijk is en de uitstoot van broeikasgas in de keten daalt. Concreet houdt dit in dat we bouwen aan een duurzame warmtetransitie,

verantwoorde CO₂-opslag, een duurzaam gassysteem en het energiesysteem van de toekomst.

Duurzame warmtetransitie

We willen de warmtetransitie en de ontwikkeling van aardwarmte versnellen. Om vaart te maken, formuleerden we in 2023 vijf punten waarop we focussen:

1. Verkenning van de kansen voor aardwarmte

Met SCAN onderzoeken we waar de ondergrond geschikt is om aardwarmte te winnen. Dit doen we met seismisch onderzoek, herbewerking van oude data en onderzoeksboringen. In 2023 ronden we de herbewerking van data af en deden we een eerste onderzoeksboring. Dit jaar zal een aantal boringen volgen.

2. Regionale exploratie- en ontwikkelstrategieën (REOS)

In verschillende gebieden werken we mee aan een REOS. In Rotterdam-Den Haag, Leiden en Amsterdam zetten we in 2023 samen met regionale partners stappen: we deden bijvoorbeeld studies naar kansen en kosten, en onderzochten een toolkit voor collectieve warmtesystemen.

3. Investerings in aardwarmteprojecten

Eind 2023 waren we deelnemer in acht projecten. In totaal ging het om 6,3 PJ (petajoule) aan projecten waarover nog

Bezoek van de Koning aan boorlocatie Ouder-Amstel

geen definitief investeringsbesluit is genomen en 0,9 PJ aan projecten waarbij zo'n besluit er wel is – een toename van respectievelijk 1,0 PJ en 0,6 PJ.

4. Kennisdeling

Uit het stakeholderonderzoek van 2023 bleek dat we een stevige positie hebben in de energietransitie. Stakeholders zien ons als een bekwame en betrouwbare kennispartner, met waardevolle expertise van de ondergrond.

5. Rol als staatsdeelneming onder de Wet collectieve warmte

Het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat (EZK) onderzocht of staatsdeelnemingen gemeenten kunnen helpen om de warmtetransitie te versnellen. De conclusie was dat zo'n rol goed past bij EBN.

Verantwoorde CO₂-opslag

De opslag van CO₂ in lege gasvelden onder de zeebodem kan helpen om de CO₂-uitstoot te verminderen. Namen de Staat nemen we deel aan twee projecten voor deze opslag:

- **Porthos:** Met Gasunie en Havenbedrijf Rotterdam werken we aan opslagproject Porthos. Een deel van de activiteiten lag in 2023 stil, in afwachting van een uitspraak in de rechtszaak die was aangespannen door milieuorganisatie Mobilisation for the Environment. Nadat de Raad van State concludeerde dat Porthos door kon gaan, legde de projectorganisatie het besluit Wijziging omgevingsvergunning bouw compressorstation voor Porthos ter inzage. Bezwaren bleven uit, waarna de aandeelhouders van Porthos definitief besloten tot investering. De bouw van Porthos start dit jaar.
- **Aramis:** Met Gasunie, Shell Nederland en TotalEnergies werken we aan Aramis, een andere grote CO₂-transportinfrastructuur. Met het groene licht voor Porthos kwam ook Aramis in een stroomversnelling. De projectorganisatie werd het eens over de ontwikkeling van onder andere de offshore transportleiding, stelde doelen voor ontwerp en techniek, en maakt een nauwkeurigere inschatting van projectkosten, -duur en -planning. Tot slot stelde de Europese Commissie eind 2023 voor om een subsidie van EUR 124 miljoen te verstrekken. Het wachten is nu op akkoord van het Europees Parlement.

Met partners maken we ook andere lege gasvelden klaar voor CO₂-opslag. In 2023 werkten we aan vier velden, die we in de toekomst willen aansluiten op het transportsysteem van Aramis. We vroegen onder meer opslagvergunningen aan en maakten ontwerpen en kostenramingen.

Tot slot ontwikkelden en deelden we onze kennis van CO₂-opslag en -transport met partners, universiteiten en kennisinstellingen. We deden bijvoorbeeld tests, bouwden software voor modellering en organiseerden een nieuwe editie van onze jaarlijkse Carbon Storage Dialogues.

Duurzaam gassysteem

De winning van Nederlands aardgas is belangrijk voor de betaalbaarheid, leveringszekerheid en duurzaamheid van onze energievoorziening. Daarom stimuleren en versnellen we de gezamenlijke opsporing, ontwikkeling en productie van dit gas.

De productie van aardgas uit de zogeheten kleine velden zakte van 9,9 Nm³ Groningen-equivalent (GE) (100%) in 2022 naar 7,3 Nm³ GE (100%) in 2023. Dit kwam vooral door een natuurlijke afname van gasvoorraden en lagere exploratie-investeringen in voorgaande jaren.

In juli 2022 kwam staatssecretaris Vijlbrief met de zogeheten Versnellingsbrief om de gaswinning op de

Noordzee te stimuleren. Samen met het Ministerie van EZK en Element NL startten we daarna met de uitvoering hiervan. Additionele gaswinning maakt Nederland minder afhankelijk van het buitenland, en heeft een aanzienlijk lagere milieuafdruk.

De gaswinning uit het Groningenveld leidt tot aardbevingen, die de regio onveilig maken. Daarom bouwt het kabinet deze winning sinds 2018 af. In oktober 2023 is de gaswinning gestopt en uiterlijk 1 oktober van dit jaar gaat het veld definitief dicht, waarmee een einde komt aan 60 jaar gaswinning uit dit veld.

Door data te delen, helpen we bij de identificatie, kwantificatie en maturatie van olie- en gasbronnen. Afgelopen jaar openden we GEODE, een open online platform met gegevens van minimaal vijf interessante gebieden. Deze gegevens hebben we bij elkaar gebracht met TNO.

Tot slot namen we ook in 2023 deel aan het Noordzee-overleg, dat de zee toegankelijk wil houden voor zowel de energie- als de natuur- en voedseltransitie.

Energiesysteem van de toekomst

We dragen bij aan de ontwikkeling van een visie, ontwerp en plan van aanpak voor een duurzaam en samenhangend energiesysteem. Deze bijdrage bestaat uit

onderzoek, advies, innovatie en samenwerking, met het publieke belang als vertrekpunt.

We ontwikkelden een roadmap met belangrijke stappen voor waterstofopslag. We troffen voorbereidingen voor deelname in PosHYdon (een pilot rond de productie van groene waterstof op zee) en voor North Star (een van de grootste groengasinstallaties in Nederland).

Wat moeten we doen om in 2040 als organisatie klimaatneutraal te zijn? Dat onderzochten we in 2023 en vertalen we nu naar een roadmap. Hierbij betrekken we de uitstoot van zowel onze olie-, gas-, aardwarmte- en CO₂-opslagactiviteiten als het gebruik van onze producten.

In Nexstep werken we met olie- en gasbedrijven en Element NL aan de kostenefficiënte ontmanteling van olie- en gasinfrastructuur. Met zes operators ontmantelden we bijvoorbeeld dertig exploratieputten. Door dit samen te doen, bespaarden we flink op de kosten. De samenwerking staat dan ook model voor toekomstige ontmantelingsoperaties.

Thema 2 - Voorzieningszekerheid: vuling gasopslag, bijdrage aan versnellingsplan gaswinning

We werken mee aan een betaalbaar, betrouwbaar en duurzaam energiesysteem, en aan de

voorzieningszekerheid van het Nederlandse gassysteem. Dit doen we via verschillende projecten, waaronder:

- **Uitvoering vulopdracht Bergermeer:** Namens het Ministerie van EZK zorgen we dat de commerciële gasberging Bergermeer gevuld blijft. In maart vorig jaar ronden we de opdracht voor 2022/2023 succesvol af. Ook voor de jaren erna blijven we (een deel van) de bering vullen.
- **Invulling versnellingsplan gaswinning:** De winning van Nederlands aardgas wordt afgebouwd. Maar om de onafhankelijkheid en leveringszekerheid van ons land te beschermen, kwam staatssecretaris Vijlbrief van Mijnbouw met een plan om gaswinning op de Noordzee te versnellen. Met rapportages droegen we bij aan dit plan. In september pleitte de staatssecretaris in de Tweede Kamer voor extra maatregelen, waaronder een grotere rol voor EBN. Hier wordt in 2024 een vervolg aan gegeven.

Thema 3 - Veiligheid en milieu: incidenten met lage impact bij proefboring

In ons beleid voor veiligheid, gezondheid en milieu (HSE) staan mens en leefomgeving centraal. Ook besteden we steeds meer aandacht aan digitale veiligheid.

- **HSE in de warmtetransitie:** Bij de eerste onderzoeksboring telden we helaas zes incidenten met gelukkig een lage impact. We

onderzoeken wat er gebeurd is, om ervan te leren en herhaling te voorkomen.

- **HSE in CO₂-opslag:** Binnen Porthos zetten we in 2023 samen met partners stappen op het gebied van awareness, compliance, riskmanagement en incidentmanagement. En voor Aramis bepaalden we onder andere technische en functionele specificaties conform veiligheidseisen.
- **HSE in olie- en gasoperaties:** Binnen de opsporing, winning en opslag van olie en gas zijn we niet direct betrokken bij HSE. Wel stimuleren en monitoren we de veiligheid rond bijvoorbeeld operaties waarin we deelnemen.

Contactinformatie

Heeft ons jaarverslag u aan het denken gezet, vragen opgeroepen of geïnspireerd? U kunt altijd contact met ons opnemen om uw vragen te stellen of van gedachten te wisselen.

Bezoek- en postadres:

EBN B.V.
Daalsesingel 1
3511 SV Utrecht
Telefoon: + 31 (0)30 233 9001
E-mail: ebn.mail@ebn.nl
Website: www.ebn.nl

